

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Mikołaj Pawlak

ZSM.422.6.2019.JW

Warszawa, 27 czerwca 2019 roku

**Pan
Jacek Czaputowicz
Minister Spraw Zagranicznych**

Ważny element działalności Rzecznika Praw Dziecka stanowią sprawy małoletnich obywateli polskich, którzy wraz z rodzicami zamieszkują poza granicami Polski.

Każdego roku do mojego biura wpływają zgłoszenia dotyczące ingerencji organów państw obcych w prawa rodzicielskie polskich emigrantów. W przeważającej liczbie skargi te pochodzą od osób zamieszkałych na terenie Niemiec, Wielkiej Brytanii, Holandii oraz krajów skandynawskich.

Podjmując działania wyjaśniające w tego typu sprawach mam ograniczone możliwości działania, nie dysponuję bowiem uprawnieniami, aby wszcząć bezpośrednią interwencję przed organami państw obcych i zbadać sytuację małoletniego obywatela polskiego. Każdorazowo jednak staram się przekazać osobom zgłaszającym się do mojego biura informacje o obowiązujących regulacjach z zakresu prawa międzynarodowego i unijnego, a także o konieczności nawiązania kontaktu z polską placówką konsularną w danym kraju.

Zdaję sobie sprawę, w jak dużą liczbę spraw dotyczących polskich rodzin za granicą zaangażowani są przedstawiciele polskiej służby konsularnej. To dzięki ich pomocy uzyskuję wiedzę o sytuacji małoletniego obywatela polskiego, wobec którego miejscowe instytucje podjęły interwencję. Dzięki przekazywanym przez konsulów informacjom znam aktualny stan postępowania opiekuńczego, toczącego się przed sądem zagranicznym oraz przyczyny, dla których dziecko zostało odebrane spod opieki rodziców. Ponadto w większości przekazywanych wyjaśnień konsulowie wskazują, czy działania instytucji zagranicznych oceniają jako zgodne z prawem obowiązującym w danym państwie, a tym samym, czy w ich ocenie nie doszło do bezprawnej ingerencji w prawa dziecka.

Mając powyższe na uwadze, w celu zapoznania się z prowadzonymi przez polskie placówki konsularne sprawami, a tym samym skalą opisanego w moim piśmie zjawiska, działając na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o przybliżenie informacji na temat działalności polskiej służby konsularnej na rzecz polskich rodzin zamieszkałych w krajach, z których otrzymuję najwięcej zgłoszeń, tj. Wielkiej Brytanii, Niemiec, Holandii. W szczególności uprzejmie proszę o udzielenie następujących informacji:

- jaka liczba skarg dotyczących ingerencji w stosunki rodzinne obywateli polskich zamieszkałych za granicą została skierowana do konsulatów w 2017 r. i 2018 r.;
- czego najczęściej dotyczyły przedmiotowe skargi;
- czy konsulowie informowani byli przez zagraniczne instytucje o podjętej interwencji wobec małoletniego obywatela polskiego, zgodnie z postanowieniami Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z 1963 r.;
- czy w ocenie konsulów działania zagranicznych służb wobec polskich rodzin były uzasadnione i miały na celu zabezpieczanie najlepiej pojętego interesu dziecka, czy też mogły wskazywać na zbyt pochopną reakcję, nieadekwatną do sytuacji, w jakiej znalazło się dziecko;
- czy konsulowie spotkali się z przypadkami przekroczenia uprawnień przez zagraniczne instytucje stojące na straży praw dziecka, a jeśli tak, to czy podejmowali interwencje w organach nadzoru nad tymi instytucjami i z jakim efektem.